

Jeroen Sweijen

Bezoek van boven

MARIAVERSCHIJNINGEN IN WEST-EUROPA

BP

Bezoek van boven
Mariaverschijningen in West-Europa

Jeroen Sweijen

isbn 9789461852960

Eerste druk november 2020

Vormgeving: Eric Jan van Dorp, Eva Singer

Redactie: Andy Arnts

Omslagfoto: Adobe Stock

Auteursfoto: Claude Marchand

Batavia Publishers

info@bataviapublishers.com / bataviapublishers.com

Copyright©2020 Jeroen Sweijen

Copyright©2020 Batavia Publishers

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd in welke vorm dan ook zonder de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Jeroen Sweijen

Bezoek van boven

MARIAVERSCHIJNINGEN IN WEST-EUROPA

Batavia Publishers

- Inhoudsopgave -

Inleiding

Mariaverschijningen	12
Dogma's	15
Mariale feest- en gedenkdagen	16

Deel I – Mariaverschijningen door de eeuwen heen

5e eeuw – Le Puy-en-Velay	19
430 – Le Marillais	23
633 – Boulogne-sur-Mer	25
665 – Toledo	28
701 – Evesham	30
722 – Covadonga	32
760 – Cabasse	36
778 – Tarascon-sur-Ariège	38
850 – Utelle	40
Begin 10e eeuw – Ootmarsum	42
958 – Herford	44
1008 – Valenciennes	46
1041 – Nocera Superiore	49
1061 – Walsingham	51
1081 – Tongre-Notre-Dame	53
11e eeuw – Jesmond	55
11e eeuw – Marsanne	56
1105 – Arras	59
12e eeuw – Elshout	62
1214 – Clairefontaine	65
1218 – Barcelona	67
1220 – Peneda	69
1227 – Andújar	70
13e eeuw – Longny-au-Perche	72
1251 – Aylesford	74
Middeleeuwen – Magreglio	75
Middeleeuwen – La Chapelle-Hermier	78
1273 – Aardenburg	81
Eind 13e eeuw – Mariastein	84
1300 – Roverano	86
1323 – Guadalupe	88

1336 – Bra	92
1349 – Latouille-Lentillac	94
1399 – Santa Gadea del Cid	95
1420 – Córdoba	97
1421 – Zegge	100
1426 – Vicenza	102
1432 – Caravaggio	104
1449 – Cubas de la Sagra	107
1469 – Arantzazu	111
1480 – Locarno	113
1484 – Santa Brigida	114
1484 – Agres	116
1490 – Crema	118
1490 – Ceranesi	120
1491 – Trois-Épis	123
1492 – Gallivaggio	126
1509 – Villefranche-de-Rouergue	128
1515 – Monléon-Magnoac	130
1519 – Cotignac	133
1525 – Nancy	136
1531 – Luzern-Wesemlin	137
1545 – Giulianova	139
1547 – Maria Weißenstein / Pietralba	142
1550 – Azay-sur-Thouet	145
1556 – Civitella di Romagna	148
1557 – Rapallo	150
1560 – Frouville	153
1580 – Ziteil	155
1588 – Asté	158
1592 – Cós	160
1604 – Ingolstadt	162
1612 – Kehrsiten	164
1625 – Querrien	167
1635 – Bargemon	170
1640 – Zaragoza	172
1641 – Kevelaer	176
1655 – San Vito al Tagliamento	180
1657 – Notre-Dame-de-l'Osier	183
1660 – Lanvellec	187
1661 – Mariahilfberg	189
1664 – Saint-Étienne-le-Laus	191
1682 – Alan	196

1686 – Celles	200
1692 – Lanrivain	203
1716 – Pellestrina	206
1717 – Lescure	208
1729 – Montagnaga	211
18e eeuw – Pancheraccia	214
1791 – Saint-Laurent-de-la-Plaine	216
1799 – Hoste	219
1803 – Scey-en-Varais	222
1814 – Castels	225
1821 – Lescouët-Gouarec	228
1830 – Parijs	230
1846 – La Salette-Fallavaux	234
1848 – Obermauerbach	240
1848 – Montoussé	243
1849 – Poggersdorf	246
1853 – Cerreto di Sorano	248
1855 – Porzus	251
1858 – Lourdes	254
1859 – Arnaud-Guilhem	262
1861 – San Luca di Montefalco	264
1871 – Pontmain	266
1873 – Blain	270
1873 – Saint-Bauzille-de-la-Sylve	272
1876 – Pellevoisin	275
1876 – Marpingen	279
1879 – Knock	282
1888 – Castelpetroso	286
1896 – Tilly-sur-Seulles	288
1917 – Fátima	292
1931 – Steenbergen	297
1932 – Beauraing	299
1933 – Banneux	302
1936 – Wigratzbad	305
1937 – Heede	308
1938 – Plounévez-Lochrist	311
1945 – Amsterdam	313
1946 – Pfaffenhofen an der Roth	316
1947 – Vorstenbosch	318
1947 – L'île-Bouchard	319
1949 – Weert	322
1949 – Heroldsbach	324

1954 – Asseiceira	326
1961 – San Sebastián de Garabandal	328
1976 – Berlicum	330
1985 – Volendam	332
1990 – De Rips	334

Intermezzo – Niet alleen Maria verschijnt

1623 – Sainte-Anne-d'Auray	336
1660 – Cotignac	339

Deel 2 – Bijzondere Mariabeelden

Mirakel- en genadebeelden	
<i>Bolsward</i>	341
<i>Renkum</i>	342
<i>'s-Hertogenbosch</i>	343
<i>Handel</i>	344
<i>Altötting</i>	347
<i>Einsiedeln</i>	348
<i>Mariazell</i>	350
<i>Rocamadour</i>	350
<i>Núria</i>	352

Terugkeer naar de vindplaats	
<i>IJsselstein</i>	354
<i>Ommel</i>	356
<i>Roermond</i>	357
<i>Schilberg</i>	359
<i>Saint-Sulpice-la-Forêt</i>	359
<i>Saint-Didier</i>	360
<i>Couterne</i>	361
<i>Marcilly-en-Bassigny</i>	362
<i>Briantes</i>	364
<i>Meritxell</i>	365
<i>El Rocío</i>	366

Maria in de bomen	
<i>Meerveldhoven</i>	368
<i>Spoordonk</i>	369
<i>Sint-Andries</i>	370

<i>Foy-Notre-Dame</i>	371
<i>Neuvizy</i>	374
Weggenomen beelden	
<i>Scherpenheuvel</i>	376
<i>Aarle-Rixtel</i>	377
<i>Vion</i>	378
<i>Fontgombault</i>	379
Heilzame bronnen	
<i>Heiloo</i>	381
<i>Liesse-Notre-Dame</i>	383
Maria in het licht	
880 – <i>Montserrat</i>	385
1661 – <i>Goult</i>	387
1663 – <i>Trun</i>	389
Huilende Mariabeeldjes	
1953 – <i>Siracusa</i>	391
1995 – <i>Civitavecchia</i>	393
1995 – <i>Brunssum</i>	394
Mariarelikwieën	
<i>Loreto</i>	396
<i>Chartres</i>	398
<i>Le Puy-Notre-Dame</i>	400
Een contract met Maria	
1854 – <i>Issoudun</i>	402
Index van plaatsnamen	406
Geraadpleegde literatuur	409
Geraadpleegde websites	410
Verantwoording beeldmateriaal	414

Inleiding

In heel katholiek Europa zijn talloze kerken, kapellen en andere heiligdommen gewijd aan Maria. Zij vervult binnen de katholieke kerk een bijzondere rol. Voor veel katholieken geeft Maria een warme, moederlijke dimensie aan de Kerk en aan het geloof. Zoals een moeder weet Maria van intens verdriet, van stille hoop en van grote vreugde. Wanneer God en Jezus veraf lijken, kan een vertrouwd persoon als de heilige Maagd voor tussenkomst zorgen en de hulp en troost bieden, die de mensheid nodig heeft. Maria staat als geen ander dicht bij de gelovige mens. Zij kan worden gezien als een model van de gelovige christen, als model van de gehele kerkgemeenschap, die samen met haar God aanbidt, zoals paus Johannes Paulus II in 1996 zijn Mariadevotie verwoordde.

Achter ontelbare grote en kleine Mariaheiligdommen schuilt een verhaal, een ontstaansgeschiedenis, bekend of onbekend, van oudsher verteld bij het haardvuur en in de archieven vastgelegd, of juist van jongere datum. Maria biedt de mensen hulp, wijst ze terecht, zorgt voor bemiddeling, leert hen bidden. Ze wijst een wonderdadige bron aan met heilzaam, genezend water. En wanneer zij aan de mensheid verschijnt, brengt zij een boodschap van hoop, liefde, gebed, steun in donkere dagen, vergiffenis of boetedoening. Zij kent vele namen, neemt vele vormen aan, maar altijd is zij als een Moeder voor de mensheid.

Dit boek vertelt niet de theologische betekenis van Maria; het beschrijft de vele vormen die Mariadevotie kan aannemen en de vele voorvallen en geschiedenissen die aan de bron liggen van Mariaheiligdommen. In de loop der eeuwen is zij honderden, wellicht duizenden malen aan de mensheid verschenen. Dit boek vertelt over die verschijningen, plaatst ze in een kader, laat zien waarom op die ene afgelegen plek een grote kerk verrijst, waarom dat andere dorp al eeuwenlang een levende Mariadevotie kent en waarom honderden, duizenden, soms miljoenen pelgrims, bedevaartgangers en gelovigen elk jaar weer naar die ene plaats trekken om er Maria te vereren.

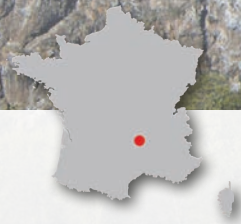
Deel 1

Mariaverschijningen

door de eeuwen heen

5^e eeuw

Le Puy-en-Velay | Notre-Dame de France

Onze-Lieve-Vrouw van Frankrijk

In de tijd dat Georgius de eerste bisschop van de Velay was, ergens in de 1^e eeuw na Christus, leefde er in zijn stad een zieke vrouw die Vila heette. Zij leed al geruime tijd aan hevige koorts, waarvan zij maar niet genas. Op een goede nacht liet zij zich naar de berg Anis dragen, alwaar zij zich uitstreckte op een grote langwerpige steen en in slaap viel. Deze steen had de reputatie dat hij mensen van koorts kon bevrijden en genezen. In haar slaap verscheen de heilige Maagd aan Vila, die de vrouw aanspoorde om naar bisschop Georgius te gaan en hem te vragen om hier op deze bergtop een heiligdom te bouwen, dat aan haar gewijd zou zijn. De genezing van Vila moest het teken zijn dat de bisschop zou overtuigen van de echtheid van haar woorden. Toen Vila weer wakker werd en probeerde op te staan, ging dat makkelijk: zij was inderdaad van haar zware ziekte genezen.

Zij toog naar de bisschop en overtuigde hem van het voorval. Op 11 juli ging de bisschop met zijn geestelijk gevolg naar de bergtop, alwaar zich twee wonderen voltrokken. Midden in de zomer lag precies op de plaats van de verschijning – en nergens in de omtrek – ineens sneeuw. Toen zij op de berg aankwamen zagen de bisschop en zijn gevolg een groot hert, dat met zijn gewei strepen in de grond trok: dat was de omtrek van de kerk die Georgius moest bouwen. De bisschop had echter de middelen niet om een kerk te bouwen. Ter markering van de heilige plaats liet hij een houten palissade neerzetten.

Twee eeuwen later, volgens een van de overleveringen in het jaar 221 na Christus, verscheen de heilige Maagd aan een andere zieke vrouw in haar slaap. Deze vrouw was aan al haar ledematen verlamd. Maria zei haar dat zij zich naar de berg Anis moest laten dragen, waar ze van haar verlammingen zou genezen. Toen zij op de berg bij de oude houten palissade aankwam, verscheen de goede Maagd opnieuw aan deze vrouw, wier naam de geschiedenis vergeten is. De vrouw genas terstond. Maria zei dat de vrouw naar bisschop Vosy moest gaan, om hem op te dragen de eerder beloofde kerk te bouwen. Vosy toonde zich wat afhoudend, vastte en bad gedurende drie dagen en ging toen een kijkje nemen op de berg. Vervolgens reisde hij naar Rome om het bouwproject aan paus Calixtus I voor te leggen. Toen de paus het idee goedkeurde, liet Vosy alsnog het heiligdom bouwen.

Zo beschrijven in grote lijnen meerdere zeer oude manuscripten de ontstaansgeschiedenis van het Mariaheiligdom in de Franse stad Le Puy-en-Velay, dat nog steeds een belangrijk Mariaoord is. Maar wat is er waar van deze oude verhalen, waarvan de oudste geschreven bronnen teruggrijpen tot in de zevende eeuw? Niet alles, maar er moet een bron van waarheid schuilen in dit relaas, dat niet alleen geleid heeft tot het bouwen van een heiligdom, maar dat er ook voor gezorgd heeft dat de tafelsteen van de dolmen – die langwerpige steen waar de zieke vrouwen zich op uitstrekten en genazen – in de kathedraal terecht is gekomen. In die oude tijden probeerden de eerste christelijke priesters deze heidense stenen meestal te doen verdwijnen, door ze af te voeren, in stukken te breken of in de grond te verbergen. Zo niet in Le Puy: de tafelsteen van de dolmen ligt nog steeds in de kathedraal, die gewijd is aan Onze-Lieve-Vrouw.

In deze oude geschriften wordt de historische chronologie geweld aan gedaan: Georgius was niet de eerste bisschop van Le Puy-en-Velay, dat was Vosy, maar die heeft nooit een heiligdom gebouwd. Georgius kwam

SALVE
REGINA

VIRGINI MARIAE
REGINAE CATHOLICAE
INTELLIGENTIAE ET PIETATIS
IN OMNIBUS SECU-
LIS
SANCTAE

SANCTAE

Mariaommegang Notre-Dame du Grand Retour

Ter gelegenheid van het vierde Mariacongres dat in 1938 in Boulogne-sur-Mer gehouden wordt, vervaardigt een lokale beeldhouwer vier beeltenissen van de Maagd-Schipperin. Tussen maart 1943 en augustus 1948 leggen deze Mariabeelden elk een lange reis door Frankrijk af, waarbij zoveel mogelijk parochies bezocht worden. Men bouwt triomfbogen en overal wordt de heilige Maagd van Boulogne met veel vertoon en ceremonie ontvangen en ingehaald.

Deze 'Grand Retour' ('de grote terugkomst') heeft meerdere symbolische betekenissen: de terugkeer van de mannen uit Duitse gevangenschap en Arbeitseinsatz, maar ook de terugkeer van Maria naar Boulogne en de terugkeer van de Fransen naar het katholieke geloof.

Op het centrale marktplaats in de Engelse plaats Evesham staat een bronzen standbeeld van Eof, ook geschreven als Eoves. Eof was een varkenshoeder. Hij leefde in de 8^e eeuw en was in dienst van Egwin, de derde bisschop van Worcester. Het standbeeld toont een geknielde Eof, die met zijn handen zijn gezicht bedekt, terwijl aan de bosrand het gezicht van de maagd Maria verschijnt.

Op een goede dag in 701 was Eof op zoek naar enkele weggelopen biggetjes toen hij aan de rand van het bos ineens de heilige Maagd zag verschijnen, schitterend van pracht en geflankeerd door twee zingende vrouwen. Hij schrok hevig, en toen hij weer bij zinnen was gekomen, rende hij opgewonden naar het bisschoppspaleis in Worcester, om aan Egwin te verhalen wat hij gezien had. Egwin wilde het zelf zien en ging met Eof mee naar de plaats waar de heilige Maagd aan hem verschenen was.

De bisschop verzonk op zijn knieën in gebed en even later verscheen Maria opnieuw, nu aan bisschop Egwin, een benedictijnse monnik.

1008

Valenciennes | Notre-Dame du Saint-Cordon

Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Koord

Al meer dan duizend jaar waakt Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Koord over de Franse stad Valenciennes en haar inwoners. Het Heilig Koord is tijdens de Franse Revolutie verdwenen, maar aan de jaarlijkse omgeng nemen nog elk jaar duizenden gelovigen en belangstellenden fervent deel.

Aan het begin van de 11^e eeuw wordt Valenciennes getroffen door de pest. In enkele dagen tijd sterven naar schatting 8000 inwoners. Geen enkele familie blijft door het noodlot gespaard. Dag en nacht bidden de inwoners van Valenciennes tot de heilige Maagd, opdat zij hen niet in haar genade zou vergeten.

Even buiten de stad leefde Bertholin, een ascetische kluizenaar om wie een zweem van heiligheid hing. Hij woonde in een armzalig hutje nabij een waterbron. Hij bracht de tijd door met mediteren en bidden en was vaak voor het beeld van Onze-Lieve-Vrouw te vinden, die hij vereerde als ware zij zijn werkelijke moeder. Gevoelig voor de smarten van de inwoners van Valenciennes verdubbelde hij zijn gebeden. Op een dag in augustus verscheen de heilige Maagd en sprak tot hem: 'Ga naar mijn goede volk van Valenciennes. Hun gebeden zullen op de vooravond van mijn geboortedag verhoord worden. Zeg hun dat zij op die avond op de stadsmuren moeten gaan staan; ze zullen de wonderen zien.' De kluizenaar snelt naar de graaf en het stadsbestuur om het goede nieuws te vertellen. Het nieuws gaat als een lopend vuurtje door de stad, en de inwoners bidden nog vuriger tot Maria.

Op de mooie nazomeravond van 7 september 1008, de vooravond van het feest van Maria Geboorte, zien de graaf en de kluizenaar bij het vallen van de nacht een enorme menigte mensen op en bij de stadsmuren van Valenciennes staan. Allen wachten in spanning af, hun ogen op de hemel gericht. Opeens maakt het duister plaats voor een helder licht: boven de oude Mariakapel, die Karel de Grote aan de

stad geschonken had, ziet de hele menigte Maria verschijnen, in een schitterend aureool en omringd door engelen. In haar handen draagt de heilige Maagd een lang scharlakenrood koord. Een van de engelen neemt een uiteinde van het koord en trekt ermee de stad rond, het koord achterlatend als een beschermende barrière. Wanneer het koord de stad compleet omsluit, verdwijnen de engelen en de heilige Maagd. Op dat moment verdwijnt de pest uit de stad en genezen alle zieken op slag.

1273

Aardenburg | Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot

In de tweede helft van de Middeleeuwen was het Zeeuws-Vlaamse Aardenburg een zeer welvarend stadje. Het moet aan het einde van de 13^e eeuw zijn geweest – latere bronnen zullen het jaar 1273 vermelden – dat Aardenburg werd opgeschrikt door de vreselijke moord op een rijke burger uit de stad. Schout en schepenen konden er maar niet achter komen wie deze bloeddorstige moord gepleegd had, maar ze wilden toch een schuldige hebben. Ten langen leste arresteerden zij een jonge wolwever, die bij hoog en bij laag zijn onschuld bleef volhouden, en verkondigde dat zij een onschuldige man ter dood veroordeelden. De jonge wolwever werd gevangen gezet in de stadsgevangenis en al spoedig tot de galg veroordeeld.

Op de avond voordat hij zou worden opgehangen, kwam een priester hem de biecht afnemen en hem voorbereiden op zijn aanstaande sterven.

Deze priester kon niet anders dan de jongen aanraden 's nachts vurig tot Maria te bidden en om haar bijstand te vragen; indien hij echt onschuldig was, zou zij wel medelijden tonen. De jongen viel in slaap, en in zijn slaap verscheen Maria inderdaad aan hem, te midden van een grote engelenschaar en met haar Zoon op haar arm. Zij hielden een ganzenveer, een inktpot en een strook perkament in hun handen. Maria sprak de jongen moed in; Jezus gaf het perkament aan de jongeman en zei tot hem: 'Neem dit perkament aan. Als de schout en zijn helpers komen om je op te hangen, vraag dan om de baljuw te spreken. Geef hem dit perkament en je zult de barmhartigheid van God en de goedheid van Zijn Moeder ervaren.'

De jongen schrok wakker; zijn cachot was in duisternis gehuld, maar daar lag een perkament.

Toen de wolwever 's anderendaags naar de galg werd geleid, vroeg hij of hij de baljuw nog even mocht spreken. Dat werd hem schoorvoetend

toegestaan en hij gaf het perkament aan de baljuw. Die las het, werd lijkleek en liet de jongen terstond vrij. Niemand heeft ooit geweten wat er op het perkament geschreven stond. Het voorval raakte wijd en zijd bekend en men vervaardigde een stenen beeld van Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot. Al spoedig trokken vele pelgrims ter bedevaart naar Aardenburg, waar de kerk in 1296 door paus Bonifacius VIII tot kapittelkerk werd verheven. Onze-Lieve-Vrouw van Aardenburg werd een toevlucht voor de veroordeelden en eveneens de patrones van de *clercken*, de schrijvers.

Tot aan de Hervorming bleef Onze-Lieve-Vrouw van Aardenburg veel bedevaartgangers trekken. Daarna werd het beeldje veilig ondergebracht in Brugge. In de 19^e eeuw werd Aardenburg een zelfstandige parochie; in de nieuwe kerk, die in 1851 gebouwd werd, kreeg Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot weer een ereplaats. Paus Pius X verleende vervolgens een volle aflaat aan eenieder, die in de week van Pinksteren in Aardenburg tot Maria kwam bidden. Er komen nog steeds gelovigen speciaal voor Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot naar Aardenburg. Ook de bedevaart bestaat nog steeds.

Maria in Brugge en Gent

Ook Brugge kent de verering van Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot. De overlevering over de vrijgesproken wolwever uit Aardenburg wordt ook daar verteld, met de variant dat deze jongeman in Brugge gevangen zat en dat daar Maria aan hem verscheen. Gent kent eveneens een traditie van Onze-Lieve-Vrouw met de Inktpot, maar daar was de aanleiding minder dramatisch: ene Huibrecht, de zoon van een magistraat, deed mee aan een poëziewedstrijd maar had geen enkele inspiratie. Hij bad tot de heilige Maagd, die verscheen en hem een inktkoker gaf. Haar Kind reikte hem een ganzenveer aan en plots raakte Huibrecht vervuld door inspiratie. Hij verkreeg grote lof en de eerste prijs in de schrijfwedstrijd.

1336

Bra | Madonna dei Fiori

Onze-Lieve-Vrouw van de Bloemen

Nabij het Italiaanse stadje Bra, aan een kruispunt van twee landwegen, bevond zich al sinds mensenheugenis een kleine veldkapel gewijd aan Maria Geboorte, omringd door een bosje van grote sleedoornstruiken. In het kleine oratorium had men een afbeelding van Maria met haar Kind geschilderd. Op de vooravond van 29 december 1336 keerde de hoogzwangere Egidia Mathis terug naar huis. Zoals gebruikelijk hield zij enkele honderden meters voor de eerste huizen van Bra halt, om bij de veldkapel een kort gebed aan Maria te richten voor haar ongeboren vrucht. Ook die dag knielde zij bij Maria neer, ondanks het feit dat ze gezien had dat vlak bij de kapel een groepje soldaten bivakkeerde.

De onbetrouwbare soldaten hadden kwaad in de zin. Toen zij de aantrekkelijke jonge vrouw zagen neerknielen, stapten zij op haar af om misbruik van haar te maken. De wanhopige Egidia klampte zich aan de pilaar van de veldkapel vast en schreeuwde het uit: 'Maria! Help mij!' Tussen de sleedoorns verscheen opeens een 'statige dame, vol waardigheid', in een wolk van fel licht. De soldaten schrokken hevig en namen ijlings de benen.

Egidia zonk ineen. Haar grote angst had de bevalling op gang gebracht, eenzaam in de sneeuw bij de veldkapel. De onbekende vrouw gaf Egidia echter alle aandacht en de zorgzame hulp die zij nodig had bij deze voortijdige geboorte. Zij zorgde voor doeken om de baby in te wikkelen en troostte de kersverse, hevig geschrokken

jonge moeder. Toen verdween de statige dame ineens – Egidia had niet eens de gelegenheid of de tegenwoordigheid van geest om haar te bedanken voor de geboden hulp. Egidia keerde terug naar het dorp, de pasgeboren baby in de armen. Toen zij aan haar ouders vertelde wat haar was overkomen, spoedden zij zich naar de kleine kapel. Daar aangekomen zagen zij tot hun grote verbazing dat de sleedoorns die om de veldkapel groeiden plotseling tot bloei waren gekomen, midden in de winter! Egidia moest wel de waarheid hebben gesproken en de heilige Maagd hebben ontmoet.

Al snel na het gebeurde groeide de eenvoudige kapel uit tot een groot heiligdom, waar pelgrims van heinde en verre Maria kwamen en komen aanbidden. Het wonder van de bloeiende sleedoorns voltrekt zich nog elk jaar. Tot op heden hebben wetenschappers nog geen sluitende wetenschappelijke verklaring kunnen bieden voor deze wonderlijke bloei, die in de loop der eeuwen slechts enkele malen onderbroken is geweest – onder meer aan het begin van de Eerste en de Tweede Wereldoorlog.

I420

Córdoba | Nuestra Señora de la Fuensanta

Onze-Lieve-Vrouw van de Heilige Bron

Niet ver van het oude hart van de Spaanse stad Córdoba en de gezapig voorbijstromende Guadalquivir ligt het heiligdom van Nuestra Señora de la Fuensanta, Onze-Lieve-Vrouw van de Heilige Bron, in een stadswijk die de 'moestuin van Albacete' genoemd wordt. Dit oorspronkelijk middeleeuwse heiligdom werd in de 15^e eeuw gebouwd, kort nadat ter plekke Maria was verschenen aan een arme wolkaarder. Het huidige kerkgebouw toont een combinatie van stijlen, waarbij de oorspronkelijke Mudejar-gotiek afgewisseld wordt door barokke en neogotische verbouwingen en uitbreidingen.

De dag van het feest van Maria Geboorte, op 8 september 1420 – volgens andere bronnen in 1442 – liep de arme wolkaarder Gonzalo García 's avonds de stadspoort uit om wat te wandelen en te mijmeren over zijn trieste en moeilijke bestaan.

Hij had nauwelijks werk en dus weinig inkomsten, zijn vrouw was verlamd en zijn dochter leed aan zenuwinkinkingen en aanvallen van gekheid, die soms zo hevig waren dat hij haar moest vastbinden opdat ze zichzelf en haar ouders niets aandeed. Terwijl hij zijn leven aan het overdenken was, kwam hij langs een wasplaats, waar enkele boerenvrouwen de was aan het schoonschrobben waren. Even verderop kwam hij twee bevallige en overduidelijk rijke dames tegen, die vergezeld werden door een bekoorlijke jongeling.

Hij schrok toen de mooiste van beide vrouwen het woord tot hem richtte. Zij wees hem een klein waterstroompje aan de voet van een oude vijgenboom, dat modderig tussen twee rotsen doorstroomde, en zei: 'Neem een waterkan en vul die met dit water. Als je het water aan je vrouw en je dochter te drinken geeft, dan zullen ze spoedig genezen zijn.' Gonzalo was verbaasd, want waarom juist dit modderige water en niet het heldere water uit de nabijgelegen rivier? De jongeling voelde zijn twijfel en sprak streng: 'Doe wat de Moeder van Christus je opdraagt. Mijn zus Victoria en ik, beschermheiligen van deze stad, vragen je precies hetzelfde.'

Opeens twijfelde Gonzalo niet meer: dit moest de heilige Maagd zijn, vergezeld door Aciscus en Victoria, de beschermheiligen van Córdoba. Hij wilde zijn weldoeners bedanken, maar die waren al verdwenen: hij zag enkel de oude vijgenboom en het modderige water. Snel rende hij terug naar de stad, hij kocht een waterkruik bij de eerste pottenbakker die hij tegenkwam en ging het modderwater halen. Toen zijn vrouw en zijn dochter dit water gedronken hadden, waren beiden op slag genezen. In minder dan geen tijd wist de hele wijk van dit blijde voorval. De bisschop vaardigde een officieel onderzoek uit, maar ondertussen liep de hele bevolking al bij de vijgenboom te hoop en putte het water: de aanwezigheid van hun beschermheiligen betekende natuurlijk dat dit geneeskrachtige water voor de inwoners van de stad was.

Enkele jaren later, in 1442, weer op de dag van Maria Geboorte – vandaar de twijfel over het jaartal van bovenstaande Mariaverschijning – droomde een kluizenaar over de vijgenboom. De eenzame monnik zag in zijn slaap dat de vijgenboom die bij de heilige bron groeide in zijn stam een afbeelding van de Heilige Maagd verborg. Hij ging naar de bisschop die de stam van de oude boom liet openen. En zie: in het binnenste van de boom bevond zich een oud geschonden Mariabeeldje van aardewerk. Dit gebeuren zette nog meer kracht bij aan de plaatselijke Mariaverering.

Enkele jaren later liet de bisschop op deze plaats een nieuwe kerk bouwen, de basis van de huidige kerk Nuestra Señora de la Fuensanta. Het huidige beeld van Maria met kind dateert eveneens uit de 15^e eeuw maar het is niet het oorspronkelijke beeld. Het is van de hand van de Franse beeldhouwer Mercadente; in 1994 werd het beeld plechtig gekroond.

1557

Rapallo | Nostra Signora di Montallegro

Onze-Lieve-Vrouw van Montallegro

Op vrijdag 2 juli 1557, een hete zomerse dag, gunt Giovanni Chichizola de diepblauwe Middellandse Zee achter hem geen blik waardig. Natuurlijk is hij wel gevoelig voor het schitterende heuvellandschap om hem heen, maar deze boer heeft het druk en hij wil geen ogenblik tijd verliezen. Hij komt zojuist terug van de markt in Rapallo en beklimt haastig de steile heuvel naar het kleine boerengehucht Canevale, waar hij woont.

Het is een hele klim, zo in de zomerse hitte, en Giovanni stopt in de schaduw van een boom bij een grote rots om even uit te puffen. Opeens schiet er een felle bliksemflits door de lucht en wanneer hij opkijkt, ziet Giovanni op de grote rots een wonderschone vrouw staan, die hem toespreekt...

‘Wees niet bang, Giovanni! Ik ben Maria, de Moeder van God. Ga terug naar Rapallo en vertel mijn verschijning aan alle inwoners, en zeg erbij dat ik hier op deze plaats vereerd wil worden. Als bewijs van mijn bijzondere spirituele genegenheid voor deze plaats laat ik hier een icoon achter, die door engelen uit Griekenland is meegebracht. En vergeet niet om zaterdags te vasten!’

Vervolgens verdwijnt de verschijning weer. Langs het rotsblok sijpelt ineens water, en in de struik naast de rots staat een schitterende icoon. Op dat moment hoort Giovanni uit het dal klokgelui: het is twaalf uur.

Hij rent de berg af en loopt naar de pastoor van Rapallo. Hoogst verbaasd door het verhaal gaat de pastoor akkoord om met Giovanni naar de plek van verschijning te gaan kijken; ze worden op hun tocht vergezeld door een aantal nieuwsgierige omstanders. Terug op de berg ziet iedereen de wonderbare icoon in de struiken – inderdaad een Byzantijs-Grieks icoon, die de heilige Maagd in haar eeuwige slaap voorstelt. Ook ziet men de waterbron, waarvan allen zeker weten dat die er daarvoor niet was. De pastoor neemt de icoon respectvol op en brengt het naar zijn kerk.

De volgende dag merkt de pastoor op dat de icoon verdwenen is. Na enig zoeken vindt men die terug bij de rots op de berg. Een processie van gelovigen brengt de icoon weer naar de parochiekerk, waar die onder goede bewaking in het priesterkoor gezet wordt. Toch is de Maria-icoon de volgende ochtend weer verdwenen. De vreugdevolle menigte vergezelt de pastoor: inderdaad, de icoon staat weer in de struiken bij Montallegro. Men begrijpt dat Maria inderdaad daar vereerd wil worden, en inderhaast bouwt men een kleine rustieke veldkapel. Dit eenvoudige heiligdom trekt al spoedig grote massa's mensen en men rapporteert de eerste wonderbare genezingen, veroorzaakt door het drinken van het bronwater. De aartsbisschop van Turijn vaardigt een officieel onderzoek uit, en in 1558 besluit hij dat deze verschijning bovennatuurlijk was. Het jaar daarop bouwt men een kerk, en pelgrims en gelovigen blijven toestromen om in Montallegro tot Maria te bidden.

1641

Kevelaer | Trösterin der Betrübten

Troosteres der Bedroefden

Net over de Nederlandse grens ligt het Duitse stadje Kevelaer, een bedevaartsoord waar talloze Nederlanders elk jaar weer naartoe trekken. De Mariaverering in deze plaats gaat terug tot in het midden van de 17^e eeuw. Al in 1643 vinden de eerste bedevaarten naar Kevelaer plaats.

Het was rond Kerstmis 1641 dat de vrome koopman Hendrick Busman, zoals gebruikelijk op zijn tocht van Weeze naar Geldern, op de Kevelaerse heide een korte rustpauze hield, om daar bij het hagelkruis te bidden. Opeens hoorde hij een mysterieuze stem, die uit het kruis leek te klinken. 'Bouw op deze plaats een kleine veldkapel voor mij!' zei de stem.

1660

Lanvellec | Notre-Dame de Pitié

Onze-Lieve-Vrouw van Erbarming

mstreeks het jaar 1660 verschijnt Maria vier nachten achtereen aan Jean Bizien, een arme dagloner uit Bretagne. Vier nachten achtereen wijst de heilige Maagd hem een precieze plek in een naburige akker aan, en vier nachten achtereen vraagt zij hem daar een gat te graven. Ziet hij haar echt of verschijnt zij aan hem in een droom? In een andere variant van de overleveringen ziet Jean de heilige Maagd enkele malen wanneer hij onder een boom uitrust na gedane arbeid. Jean voldoet echter niet aan de bede van Onze-Lieve-Vrouw. Dan verschijnt zij nogmaals en voegt in het Bretons toe: 'Waarom geloof je me niet, kleingelovige man? Waarom wil je niet naar mij luisteren, terwijl ik al zo vaak mijn moederlijke liefde bewezen heb?'

1858

Lourdes | Immaculée Conception

Maria Onbevleete Ontvangenis

Hoe zou Lourdes er vandaag de dag uit hebben gezien zonder de Mariaverschijningen aan Bernadette Soubirous? Bij de volkstelling van 1856 had het Franse provinciestadje aan de voet van de Pyreneeën 4282 inwoners. Veertig jaar later was dat al verdubbeld en tegenwoordig zijn het er vier keer zoveel. De verschijningen van de heilige Maagd en het ontstaan van de wonderbaarlijke bron hebben het aanzicht van het stadje aan de Gave de Pau drastisch veranderd. Elk jaar trekken meer dan zes miljoen bedevaartgangers naar dit wereldberoemde stadje, waarvan de economie goeddeels op de bedevaarten draait.

François Soubirous is een arme molenaar die door slechte investeringen tot twee keer toe zijn watermolen heeft moeten opgeven. In 1858 wonen zijn familie en hij in een sombere en vochtige éénkamerwoning, bijgenaamd 'de nor', omdat het vertrek in vroeger tijden als gevangenis gebruikt werd. De oudste dochter, Marie-Bernade, is 14 jaar oud; na haar geboorte hebben haar ouders nog acht kinderen gekregen, waarvan er vier als zuigeling gestorven zijn. Marie-Bernade is vernoemd naar de oudste zus van haar moeder, en om verwarring te voorkomen noemt iedereen haar Bernadette. Zij is

amper naar school gegaan, kan lezen noch schrijven maar heeft in een nabijgelegen dorp waar ze als schapenhoedster diende, wel enkele lessen catechismus gevolgd.

Op 11 februari 1858 is zij er met haar zus Toinette en een vriendin op uitgetrokken om hout en botten te sprokkelen langs de oevers van de Gave. Terwijl Bernadette haar klompen en kousen uittrekt om door een kleine arm van de Gave te waden, naar de grot van Massabielle aan de overkant, waar haar metgezellen al aan het sprokkelen zijn, hoort ze ineens het geluid van een windvlaag. Verbaasd kijkt ze op, want er staat geen wind. Bernadette hoort het geluid opnieuw en ziet aan de overkant van het water, boven de grot, een fel licht in een kleine holte in de rotsen. Te midden van het licht verschijnt een wonderschone jonge vrouw die naar haar glimlacht. Bernadette denkt dat haar ogen haar bedriegen, wrijft er eens flink doorheen, maar zij blijft de verschijning zien.

De jonge vrouw slaat een kruisteken en neemt een rozenkrans ter hand. Bernadette, geïntrigeerd door wat ze ziet, doet hetzelfde. Samen bidden ze de rozenkrans, alhoewel de lippen van de verschijning niet bewegen; de jonge vrouw laat slechts de kralen van de rozenkrans door haar vingers glijden. Dan verdwijnt de vrouw even plotseling als ze is verschenen. De andere twee meisjes hebben niets gezien.

Na deze eerste keer zal de goede Maagd nog zeventien keer aan Bernadette verschijnen. Een kort overzicht van deze achttien verschijningen maakt ons duidelijk dat de boodschap van Maria aan Bernadette in feite erg eenvoudig is, doch van essentieel belang. Het is een boodschap van geloof, hoop en liefde, van boetedoening en versterking.

Op zondag 14 februari voelt Bernadette een grote drang om naar de grot van Massabielle terug te keren, maar haar moeder verbiedt het. Bernadette dringt aan en haar moeder geeft toe; wanneer het meisje haar eerste tientje gebeden heeft, verschijnt dezelfde jonge vrouw weer. Zij glimlacht en buigt haar hoofd, maar zal niets zeggen. Bij de derde verschijning, op donderdag 18 februari, zal de heilige Maagd haar eerste woorden spreken – Bernadette weet dan nog niet wie ze is. Zij reikt de verschijning schrijfgerei aan en vraagt haar om op te schrijven hoe haar naam luidt. De jonge vrouw antwoordt: 'Dat is niet nodig. Wil je zo vriendelijk zijn om twee weken lang hiernaartoe te komen?' Bernadette belooft het en de verschijning voegt eraan toe: 'Ik beloof niet dat ik je in deze wereld gelukkig zal maken, maar wel in de andere wereld.'

De komende twee weken zal Maria bijna elke dag aan Bernadette verschijnen. Op vrijdag 19 februari, tijdens de vierde verschijning, neemt Bernadette een gewijde brandende kaars mee naar de grot – een gebruik dat tot op heden door de gelovige bezoekers voortgezet wordt. Ook op zaterdag 20 februari ervaart Bernadette een verschijning.

Op zondag 21 februari wordt ze al door een honderdtal mensen vergezeld naar de grot van Massabielle. De plaatselijke commissaris van politie Jacomet wordt ongerust door alle mensen die op de gebeur-

